

Standardisering hvorfor, hva, hvordan?

Jim J. Yang
jim.yang@kith.no
Kst. dir., dr.ing.

HelsIT2007, 26. september 2007, Trondheim

KITH

INFORMASJONSTEKNOLOGI
FOR HELSE OG VELFERD

Innhold

- Hvorfor (standardisering)?
- Hva (er standarder/standardisering)?
- Hvordan (standardisering)?

KITH

- KITH har nasjonalt standardiseringsansvar (helt siden etablering i 1990)

RETNINGSLINJER FOR KOMPETANSESENTERETS VIRKSOMHET

OPPGAVER

1. Senteret skal på oppdrag fra sentrale myndigheter utarbeide egnede standarder for en effektiv infrastruktur for helsevesenet på følgende områder:
  - Teknologi og teknologisk infrastruktur
  - Kommunikasjon og informasjonsutveksling innen norsk helsevesen og mot helsevesenets eksterne kontakter
  - Kvalitetssikring
  - Helsefaglige og organisasjonsmessige forhold: entydige definisjoner, datakataloger med kodeverk, datamodeller, klassifikasjoner, kravspesifikasjoner etc.

... hvorfor standardisering?

- snakke samme språk
både teknisk
og helsefaglig

... hvorfor (forts.)?

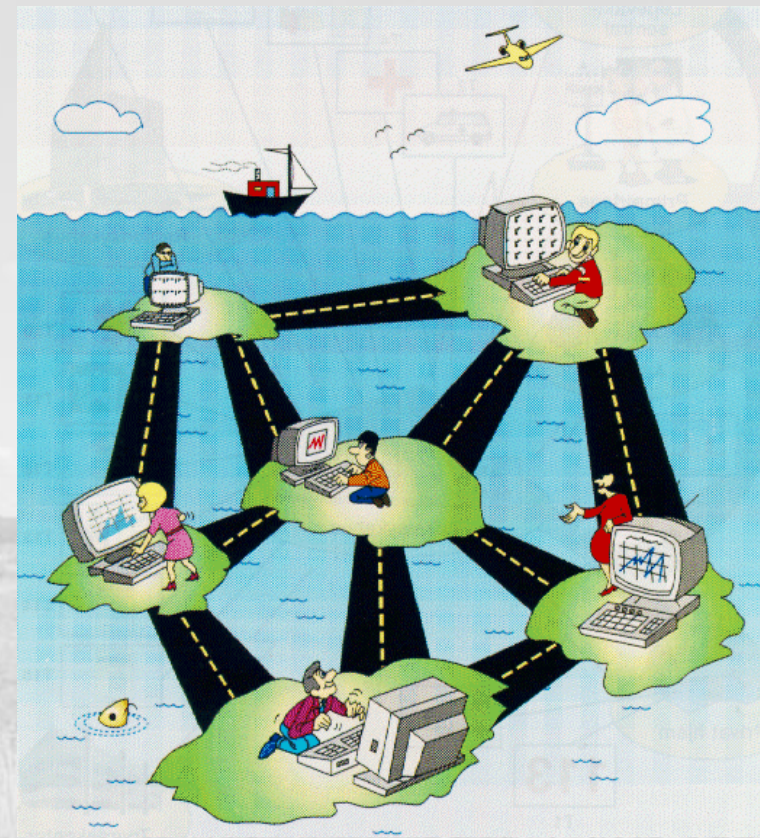
- forstå hverandre
ulike "uttrykk"
med samme mening?
samme "uttrykk"
med ulik mening?

... hvorfor (forts.)

- For å understøtte, bl.a.
  - Helhetlig pasientforløp
    - Elektronisk samhandling
  - Effektivisering
    - Sømløs kommunikasjon
  - Nasjonale krav
    - Dokumentasjonskrav, sikkerhetskrav, ...
  - Økt datakvalitet
    - Bedre tjeneste-/behandlingskvalitet
  - Leverandøruavhengighet
    - samtidig å sikre/øke konkurranse

Hva (er en standard)?

- En standard (kilde: ISO)

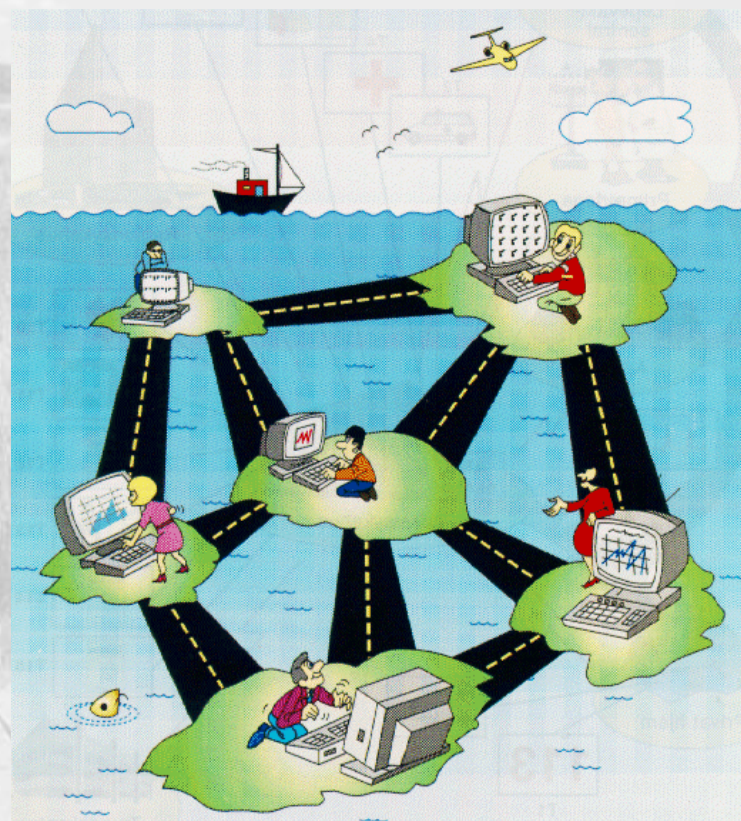
... er et dokument som beskriver de felles regler, retningslinjer og/eller egenskaper ved produkter eller arbeidsprosesser som må følges for å oppnå optimalt resultat i en gitt kontekst. Standarder utarbeides gjennom en konsensusprosess og skal være godkjent av et anerkjent organ.

Hva (slags standarder)?

- i kontekst elektronisk samhandling

- EU-rammeverk (jan. 2004) for interoperabilitet:
  - Organisatorisk interoperabilitet
    - Prosesser, ...
  - Semantisk interoperabilitet
    - Semantikk, ...
  - Teknisk interoperabilitet
    - Infrastruktur, ...
- Interoperabilitet = en forutsetning for elektronisk samhandling

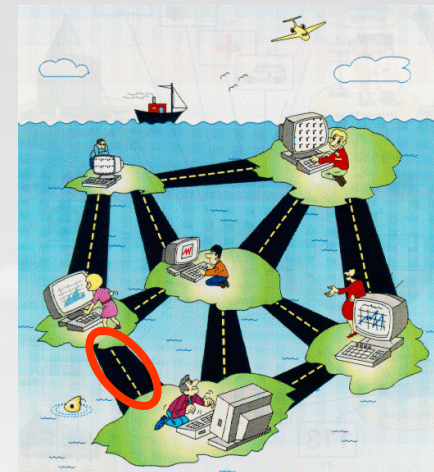
... hva (forts.)?

- Eit informasjonssamfunn for alle (st.meld. nr. 17):

“Vi treng tekniske standardar som gjer det mogleg for ulike system å utveksle data. Men ein straum av data er verdiløst om vi ikkje veit kva den betyr. Derfor treng vi òg omgrepsmessige (semantiske) standardar som sikrar at alle tolkar data på same måte. I tillegg er det behov for organisatoriske og prosessuelle standardar som inneber at partar som samhandlar har avklarte ansvarsforhold og er einige om bl.a. rekkefølga av stega i ein lengre prosess.”

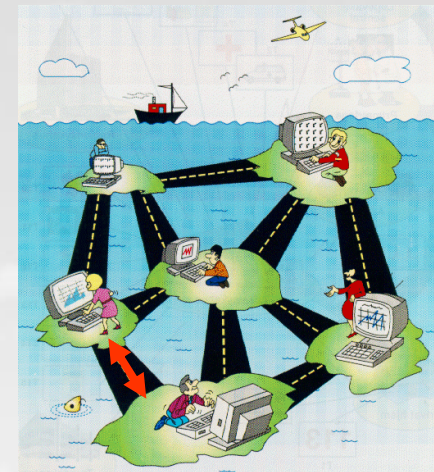
... hva (forts.)?

- Teknisk interoperabilitet
  - Norsk Helsenett
  - Rammeverk for sikker utveksling av elektroniske meldinger (ebXML & PKI)
  - Meldingssyntaks
  - Web services
  - ...
- www.norsk-helsenett.no, www.kith.no

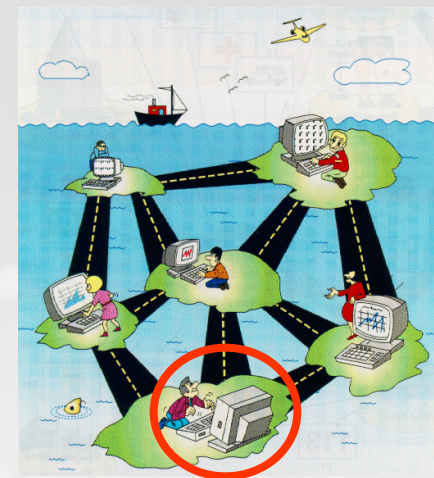
... hva (forts.)?

- Semantisk interoperabilitet
  - Kodeverk og terminologi
    - både helsefaglige og administrative
  - Innholdsstandarder
    - både i meldingene og i EPJ (f.eks. "den gode epikrisen")
  - Felles Informasjonsstruktur/-arkitektur
    - foreløpig i oppstartingsfase
  - www.kith.no, www.volven.no

... hva (forts.)?

- Organisatorisk interoperabilitet
  - EPJ- og andre fagsystemer (www.kith.no/epj)
    - Grunnleggende EPJ-standarder
    - Fagspesifikke standarder (f.eks. forskriving, cave, journalnotat, sykepleie, ...)
    - ...
  - Arbeidsprosesser
    - Ref. bl.a. ELIN- og ELIN-k-prosjektene
  - Behov for standardisering av samhandlings-/behandlingsprosesser?

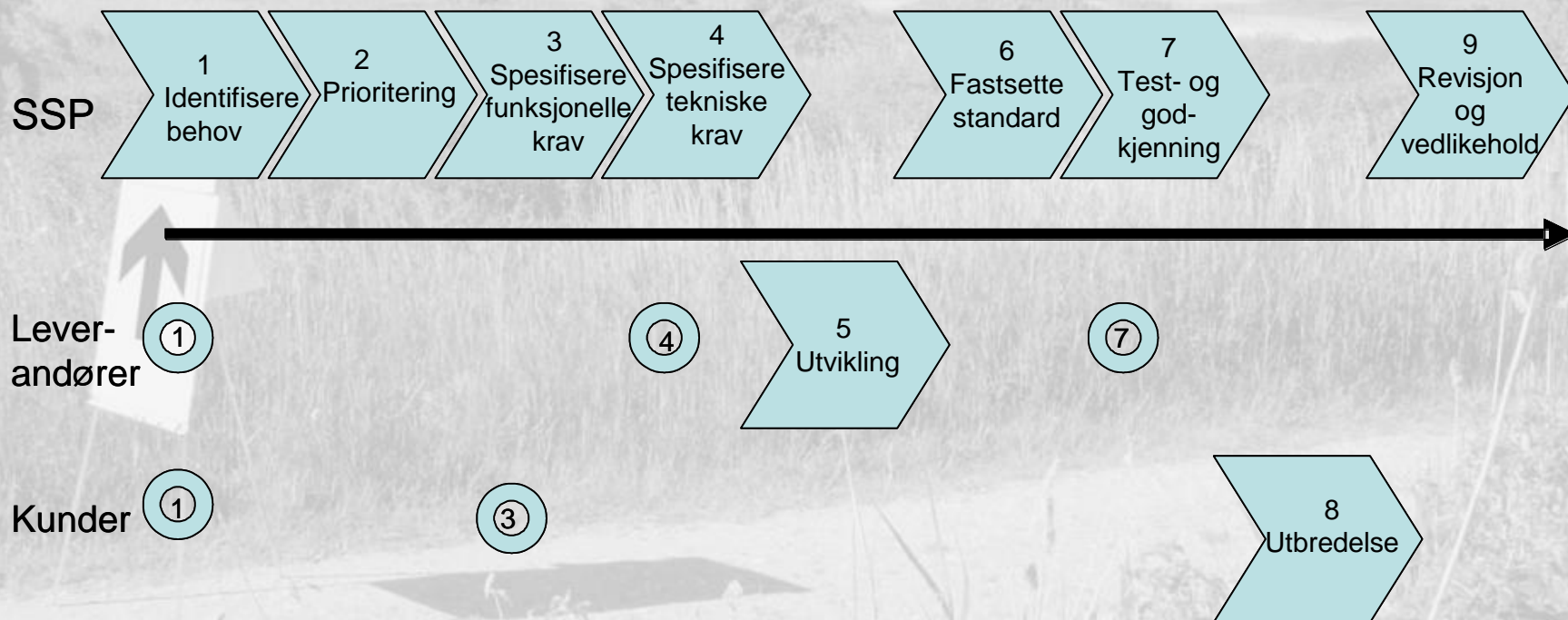
Hvordan?

- Standardisering er ikke et mål i seg selv
- Standardisering er bare et virkemiddel
- Utfordringen
  - Ta i bruk standarder
  - Dessuten "samtidig"

... hvordan?

- Åpne standarder – åpne prosesser

Oppsummering

- Vi trenger standarder
  - teknisk, semantisk og organisatorisk
- Standardisering er bare et virkemiddel
  - ta i bruk standarder
  - dessuten "samtidig"

- www.kith.no/standardisering

KITH AS
Sukkerhuset
7489 Trondheim

E-post: firmapost@kith.no

Web: www.kith.no

Tel.: 73 59 86 00, Fax: 73 59 86 11

KITH

INFORMASJONSTEKNOLOGI
FOR HELSE OG VELFERD